

Goðskau á fiskinum er altavgerandi í dag

Ørskapur at tveita høvd og innvøl á fiski í havið aftur

Oll fiskiskip eiga at brúka tangar at goyma fiskin í og fora hann til lands við. Vit eiga at fara burtur frá at isa fisk í kassar

— Flest øll fiskiskip eiga at fara yvir til at brúka tangar til at goyma fiskin og flyta hann til lands við. Bera vit okkum rætt at, so kunnu vit á henda hátt fáa sum mest burtur úr, bæði hvat viðvíkur goðskuni á fiskinum og sjálvari úrtøkuni.

Soleiðis sigur P. Hæstad, raðgevi innan fiskivinnuspurningar í Noregi í samrøðu við Tíðindablaðið Sosialin. Í seinasta blað prátadu vit við Hæstad um ein VEST-NORDEN-projekt viðvíkjandi hagreiðing og pakking av rækjum. Í dag hava vit tósáð við hann um, hvussu vit best goyma og flyta fisk

umborð á okkara fiskiskipum.

Øll skip eiga at brúka tangar

P. Hæstad er av teirri áskoðan, at øll skip eiga at brúka tangar at goyma fiskin í. Eisini skip, ið veida botnfisk sum tosk, hýsu og upsar. Menn eiga at ganga burtur frá núverandi skipan, har fiskurin fyrri tað mesta verður isaður í kassar.

— Eg vænti sjálur, sigur Hæstad víðari, at tað um ikki so langa tíð verður heilt vanligt at siggja øll sleg av fiski-

skipum, sum brúka RSW-tangar umborð.

Hann sigur annars, at tað í dag er ein syrgilig samroynd, at flestu av teimum norskum skipunum, sum nýta RSW-tangar, ikki duga at nýta hesar tangar á rættan hátt, og haraftrat kemur, at tangarnir í stóran mun eru skeivt bygdir. — Tað er min sannføring, at tangarnir á 80% av skipunum eru rætt og slætt onytiligir. Í hesum sambandi kann verða nevnt, at eisini fleiri forøysk skip hava slíkar RSW-tangar. (RSW stendur annars fyri »Refrigerated Sea Water»). Endamálið við at brúka hesar

Góðskan á svartkjaftinum ein treyt fyri at virki kunnu byrja framleiðslu

Svartkjafturin, sum í dag kemur í land frá okkara fiskiskipum, er í alt ov ringum standi

— Skulu vit hugsa um at fáa eina munandi matvøruframleiðslu burtur úr svartkjaftinum, so má goymslu- og flutningsspurningurin loysast fyrst. Stóðan í dag er tann, at ein stórir partur av tí svartkjafti, sum verður veiddur, er í so ringum standi, tað hann kemur til lands, at hann er ikki nýtiligur til matvøruframleiðslu.

Soleiðis sigur Tórmoður Dahl, idnaðarraðgevi uppá fyrispurning, hvussu langt ætlanin at gera svartkjaftamíðepil í Kollafirði er komin.

Tórmoður Dahl er millum teirra, sum arbeidir við einum stórum projekti um at byggja fleiri virki á Langa-sandi í Kollafirði, har øll hesi virki skulu nýta svartkjaft sum rævu. Tórmoður Dahl

sigur, at arbeiði heldur fram. Teir hava just havt vitjan av einum norðmanni, P. Hæstad (lesið samrøðu við hann á hesi blaðsíðuni), sum m.a. arbeidir við goymslu og flutningi av fiski umborð á skipum. Nu skal kannast, hvussu hesin spurningur best kann loysast.

Tórmoður Dahl sigur annars, at kunnu vit ikki loysa henda spurning, so skulu vit ongur vonir gera okkum um at fáa eina matvøruframleiðslu í stórir mat í gongd.

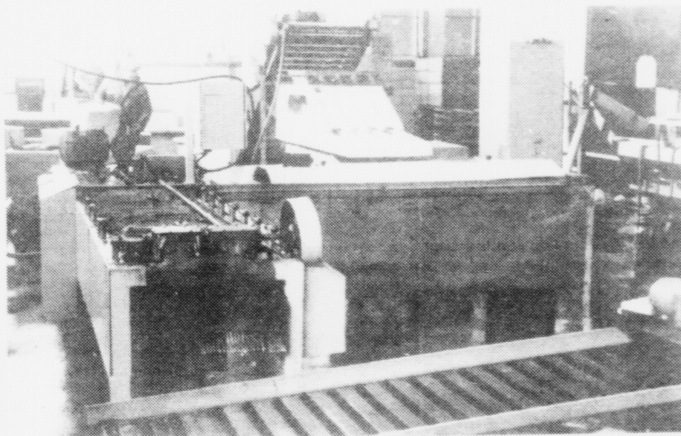
— Eg haldi, at vit eiga at sleppa undan at lata stud-ning til svartkjaftaveiðuna, tí verður hon uppá fleiri 100.000 tons, tað verða kronurnar vit skulu geva í stud-ningi so nogvar, at samfel-

agið toli tað ikki. Eg meti, at um vit bera okkum rætt at, kunnu vit lata 1,70 kr. fyri kilo av svartkjafti til fiski-mannin. Tað sleppur samfel-agið so undan at lata stud-ning.

Hann visir á, at royndir eru gjørdar við at framleiða fars úr svartkjafti við eini avisari norsk-japanskari maskinu og geva hesar royndir eitt úrtøkuprosent uppá 45.

— Við hesi úrtøkuni er gjørligt at lata fiskimanninum 1,70 kr. kilo og fáa eitt virki at ganga.

Men treytin er, at vit finna ein hátt til betri at goyma fiskin umborð og flyta hann til lands við, endar Tórmoður Dahl.

Vit siggja á hesi myndini ta norsk-japansku farslinjuna, sum hevur verið roynd á Bacalao í Havn í eina tíð. Svartkjaftur er koyrdur gjøgnum maskinurnar. Endamálið við royndunum var at roynd maskinurnar og rokna úrtøkuna út.

Meðan vit við øðrum maskinum bert fáa 33% úrtøku av fars, so kunnu vit við hesi maskinuni fáa í upp til 45%. Maskinan er to ein prototypa, og er tað tí ymiskt, sum skal gerast ódrvisi og botast um

tangar er at goyma fiskin í isvatni ella sjøgvi, til hann kemur til lands. Tangarnir eru bygdir til at taka 80% av fiski og 20% av vatni.

framur goð úrslit. Verður tí borið rætt at, so kunnu vit beina fyrri ta vanda, at partur av fiskalastini rotnar og oyðleggur restina av fiskinum.

idnaðarlást og síðan fer út at veida matfisk. Tað fer tann gamli idnaðarfiskurin, sum liggur eftir í tangunum at seta rot í matfiskin.

Tangarnir byggjast ódrvisi

At núverandi tangar ikki kunnu nýtast kemst av, at teir eru gjørdir soleiðis, at tað kálða vatnið sjøgvurin cirkulerar ikki runt í øllum tangunum. Hendir tað at ein partur av fiskinum ikki verður koldur niður á henda hátt, so kemur skjótt rot í, og tað emittar so hin friska fiskin. Úrslitið verður, at talan verður ongantíð um nakra veruliga goðsku á fiskinum, tað hann kemur til lands.

Sjálur heldur Hæstad, at tað er lætt at broyta tangarnar, so at teir kunnu brukast við goðum úrsliti. Tað er at broyta teir soleiðis, at vatnið kámar cirkulera runt í øllum tangunum. Royndir eru gjørdar við hesum og visa

Tangar verða ikki rein-gjørdir

Men tað eru eisini ódriskveikar, sigur Hæstad. Eitt nu við sjálvari arbeiðsgongdini, ta tangarnir verða fyltir og tømdir aftur. Mangan verður fiskurin koyrdur í tangarnar, aðrenn niðurkeldur sjøgvur er komin í teir. Hetta ger, at fiskurin fær ov nogvar stoytir, sum hann ikki toli. Hann niðurbýrtist tað og skjótari. Tí umráður at hava niðurkølt vatn í tangunum ta fiskurin verður koyrdur í.

Ein annar spurningur er reinleikin. Tangarnir verða í alt ov litlan mun reingjørdir aftaná, at teir eru tømdir. Hetta kann vera til óbótaligan skaða fyri fiskin. Hugsa vit okkum, at báturin fyrst hevur verið inni við eini

Mótstøða!

— Men hevur tað ikki verið rættiliga nógv mótstøða móti at brúka RSW tangar, tí mett verður at fiskurin hevur vanaligari goðsku?

— Tað er rætt, men vit kenna eisini orsakina til, hvi fiskurin ikki hevur bestu goðskuna. Hetta kemst av tí, at fiskurin verður ikki handfarin rætt og heldur ikki tangarnir. Verður rætt atborið, og er talan um teir røttu tangarnar, ta meti eg sjálur, at vit eiga ongan betri hátt enn tangar at goyma fiskin í umborð. At isa hann í kassar meti eg sum eina vanalig loysn í mun til tangar, hóast vit í dag vita, at soleiðis verður gjørt umborð á flestu fiskiskipum.

Framhald á síðu 18